

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets nieuwbouw Health Center

projectnummer: P000839

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nieuwbouw Health Center

Datum: 28-02-2022

Inleiding

KADER

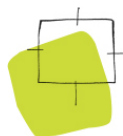
De initiatiefnemer heeft plannen een Health Center te realiseren aan de Olympiaweg in Alkmaar. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 januari 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, droog, circa 7,5 °C en er stond een matige wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de westzijde van Alkmaar (zie figuur 1). Het terrein wordt begrensd door een stuk grasland in het noordoosten, een bomenrij met fietspad in het zuidoosten en de door de Olympiaweg aan de overige zijdes. Het plangebied bestaat uit een stuk grasland met aan de westzijde een sloot en enkele bomen. Bebouwing is niet aanwezig.

De ontwikkeling bestaat uit de bouw van een Health Center met vier bouwlagen. Op de begane grond wordt een apotheek gerealiseerd. Rondom het gebouw worden 74 parkeerplaatsen gemaakt. Voor deze ontwikkelingen wordt grond vergraven en vegetatie verwijderd. De sloot langs de Olympiaweg blijft behouden. Er worden mogelijk enkele bomen langs de westzijde van het terrein gekapt in verband met de toegankelijkheid van het toekomstige gebouw.

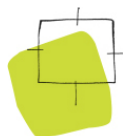

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 13 januari 2022. Links het aanzicht op de sloot en de bomenrij aan de westzijde van het terrein. Rechts het aanzicht op de noordzijde van het terrein vanuit het zuidoosten.

Foto's 3 en 4. Links de noordzijde van de sloot. Rechts het aanzicht op het terrein vanuit het noorden.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

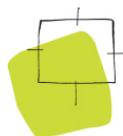
- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF © - 12 januari 2022, 09.32 uur) blijkt dat in de directe omgeving (0-2 km) van het plangebied diverse beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, een dagvlinder (grote vos) en vaatplanten.

Het plangebied bestaat voornamelijk uit kort gemaaid grasland. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene gras- en plantensoorten waargenomen, zoals Engels raaigras, paardenbloem, zachte ooievaarsbek en kleine brandnetel. De oevers van de sloot zijn voornamelijk begroeid met vorengenoemde gras- en plantensoorten. Langs de randen van de sloot is verder wat riet aanwezig dat ten tijde van het veldbezoek vrijwel volledig gemaaid was. Deze soorten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Langs de sloot staat een aantal zwarte elzen en wilgen. De

beschermde plantensoorten grote leeuwenklauw en knolspirea zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Deze soorten komen voor in bermen langs onverharde wegen of akkers (grote leeuwenklauw) en op zonnige plaatsen op droge, matig voedselarme grond (knolspirea). Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied zijn een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, waaronder huismus en gierzwaluw (NDFF). Bebouwing met geschikte openingen voor huismus of gierzwaluw is niet in het plangebied aanwezig. Nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest, zoals buizerd, sperwer en steenuil, zijn tijdens het veldbezoek niet in de bomen op of rondom het terrein waargenomen. Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en sperwer (NDFF).

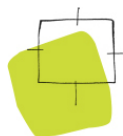
In de sloot kunnen wel algemene watervogels, zoals wilde eend of meerkoet, broeden. Nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In het plangebied zijn geen bomen met holtes of scheuren aangetroffen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In twee bomen ten oosten van het plangebied zitten wel holtes die mogelijk geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Verder is ook geen bebouwing aanwezig waar openingen in kunnen zitten die leiden naar een vleermuisverblijfplaats of ruimtes die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats.

Wel kan het plangebied onderdeel zijn van het foerageergebied van soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn en in relatief open gebieden foerageren (NDFF). Op het terrein is geen aaneengesloten structuur van opgaande beplanting of een brede watergang aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een belangrijke vliegroute van vleermuizen. De bomen direct buiten het plangebied aan de oostrand kunnen wel onderdeel vormen van een belangrijke vliegroute van vleermuizen.

De groene randen en tuinen rondom het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de omgeving van het terrein is het voorkomen van boommarter, bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter bekend (NDFF). In de bomen op en rondom het terrein zijn geen geschikte grotere holtes voor boommarter aangetroffen. Geschikt leefgebied met verblijfplaatsen voor bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter, zoals houtstapels of takkenrillen om een nest in te maken, is eveneens niet aanwezig. Verder zijn geen lijnvormige elementen of ruigtes met voldoende dekking aanwezig waar de dieren zich langs kunnen verplaatsen. Op basis van de afwezigheid van geschikt

leefgebied kan de aanwezigheid van vorengenoemde en andere beschermde niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren worden uitgesloten.

De sloot aan de westzijde van het plangebied vormt geschikt biotoop voor enkele algemene amfibie-soort, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Een enkele waarneming van de soort alpenwatersalamander is bekend op circa 1,5 km afstand van het plangebied (NDFF). Dit betreft een ontsnapt of uitgezet individu in de bebouwde kom van Alkmaar, buiten het normale verspreidingsgebied van de soort. Gezien de grote afstand en het bebouwde karakter van het tussenliggende gebied tot deze enkele waarneming, is alpenwatersalamander niet in het plangebied te verwachten. In de huidige situatie is het terrein niet geschikt als leefgebied voor rugstreeppad (NDFF). Wel kan op het toekomstige bouwterrein geschikt leefgebied ontstaan voor de pionierssoort rugstreeppad die voor de voortplanting is aangewezen op ondiepe, snel opwarmende wateren en goed vergraafbare (zand)grond. Rugstreeppad staat er om bekend dat hij zich snel kan vestigen op braakliggende, zandige bouwterreinen.

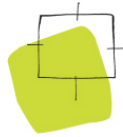
De beschermde vlindersoort grote vos is bekend uit de omgeving van het terrein (NDFF). Deze soort komt voor in gebieden met bossen of houtwallen met de waardplanten, zoals iep, boswilg en zoete kers. Aangezien dit type leefgebied en de waardplanten niet op het terrein aanwezig zijn, is grote vos hier niet te verwachten. Gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF), zijn andere beschermde soorten ongewervelden ook niet op het terrein te verwachten.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen en reptielen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Er is in het plangebied ook geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten van deze soortengroepen. De aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden kan dan ook worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten of verblijfplaatsen van vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten of marterachtigen verloren. Nader onderzoek naar deze beschermde soorten is niet nodig.

Uit de omgeving van het plangebied is rugstreeppad bekend. Momenteel is geen geschikt voortplantings- en landbiotoop aanwezig. Wij adviseren om ervoor te zorgen dat bij de bouwwerkzaamheden tijdens de aanlegfase geen plassen op braakliggende (zand)grond ontstaan, die kunnen dienen als voortplantingshabitat van rugstreeppad. De pionierssoort rugstreeppad staat er

namelijk om bekend dat dergelijke locaties snel kunnen worden gekoloniseerd. Indien deze soort zich vestigt, kunnen de werkzaamheden worden stilgelegd. Kuilen en laagtes die geschikt kunnen worden als voortplantingswater moeten worden geëgaliseerd om vestiging te voorkomen. Als alternatief kan een amfibieënscherm om de bouwplaats worden aangebracht.

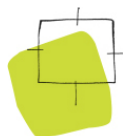
Om verstoring van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen en een vliegroute in en langs de bomen ten oosten van het terrein te voorkomen, moet er tijdens de werkzaamheden en in de gebruiksfase voor worden gezorgd dat hierop geen directe lichtuitstraling plaatsvindt. Dit kan worden bereikt door gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling richting de omgeving veroorzaken.

Het plangebied zal na de bouw van het Health Center naar verwachting niet volledig ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten of voor vogels met jaarrond beschermde nesten die in de omgeving van het plangebied kunnen broeden, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, buizerd en sperwer. Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van de te verwachten soorten en bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en voor een deel ook nog hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen of vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en grondgebonden zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Noord-Holland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

De aanwezigheid van beschermde soorten van de overige soortengroepen kan worden uitgesloten, zodat hierop geen effecten optreden bij uitvoering van het plan.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wet natuurbescherming een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND EN NATUURVERBINDINGEN

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor Noord-Holland uitgewerkt in de Omgevingsverordening NH2020 (vastgesteld 16 november 2020).

BIJZONDER PROVINCIAAL LANDSCHAP

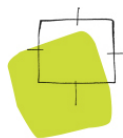
Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Omgevingsverordening NH2020) wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bijzonder provinciaal landschap (BPL). Dat zijn gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn én niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt circa 3,1 km ten noordwesten van het dichtstbijzijnde, in kader van de Wet natuurbescherming beschermde, Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Circa 1,1 km ten noorden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als BPL (Noord-Kennemerland) ligt 190 m ten westen van het plangebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk als gevolg van externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de

grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Een eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht. Een eventuele toename van stikstofdepositie in de gebruiksfase kan nog niet worden uitgesloten. Daarom is een Aerius-berekening nodig om te bepalen of sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten van Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase.

Het NNN en BPL in Noord-Holland kent geen externe werking. Door de uitvoering van de plannen gaat geen NNN of BPL verloren, waardoor negatieve effecten op deze gebieden kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

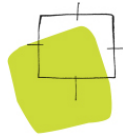
De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom. Er zijn geen beschermde houtopstanden in het plangebied aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Noord-Holland is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 13 januari 2022 een veldbezoek gedaan en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens is een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren. Wel zijn enkele maatregelen nodig die onder de navolgende kopjes worden beschreven.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wet natuurescherming beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een Aerius-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase al dan niet boven de 0,00 mol N/ha/ja uitkomt.

Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

AANVULLENDE MAATREGELEN BROEDVOGELS

Bij de werkzaamheden moet wel rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt; buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk vóór het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

AANVULLENDE MAATREGELEN RUGSTREEPPAD

Wij adviseren om ervoor te zorgen dat bij de bouwwerkzaamheden tijdens de aanlegfase geen plassen op braakliggende (zand)grond ontstaan die kunnen dienen als voortplantingshabitat van rugstreeppad. De pionierssoort rugstreeppad staat erom bekend dat dergelijke locaties snel kunnen worden gekoloniseerd. Indien deze soort zich vestigt, kunnen de werkzaamheden worden stilgelegd. Kuilen en laagtes moeten worden geëgaliseerd om vestiging te voorkomen. Als alternatief kan een amfibieënscherm om de bouwplaats worden aangebracht.

AANVULLENDE MAATREGELEN VLEERMUIZEN

Om verstoring van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in de bomen ten oosten van het terrein te voorkomen, moet er tijdens de werkzaamheden en in de gebruiksfase voor worden gezorgd dat hier geen directe lichtuitstraling op plaatsvindt. Dit kan worden bereikt door gebruik te maken van verlichting met naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling richting de zijkant veroorzaken.